

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2016

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2016—2019

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2016 (RP 30/2015 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 5.11.2015.

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2016—2019 (SRR 1/2015 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 23.10.2015.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Annika Klimenko, finansministeriet
- ekonomichef Tiina Heikkinen, undervisnings- och kulturministeriet
- överdirektör Riitta Kaivosoja, undervisnings- och kulturministeriet
- direktör Kirsi Kangaspunta, undervisnings- och kulturministeriet
- undervisningsråd Jorma Karhu, undervisnings- och kulturministeriet
- kulturråd Leena Laaksonen, undervisnings- och kulturministeriet
- undervisningsråd Armi Mikkola, undervisnings- och kulturministeriet
- överdirektör Eeva-Riitta Pirhonen, undervisnings- och kulturministeriet
- överdirektör Esko Ranto, undervisnings- och kulturministeriet
- ekonomiplaneringschef Pasi Rentola, undervisnings- och kulturministeriet
- chef Mika Tammilehto, undervisnings- och kulturministeriet
- direktör Georg Henrik Wrede, undervisnings- och kulturministeriet
- arbetsmarknadsråd Teija Felt, arbets- och näringsministeriet
- rektor Jukka Kola, Helsingfors universitet
- akademisk rektor Jaakko Puhakka, Östra Finlands universitet
- prorektor, professor Helena Rasku-Puttonen, Jyväskylän universitet
- verkställande direktör, rektor Heikki Saastamoinen, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
- ekonomidirektör Tero Tallinen, Mikkelin ammattikorkeakoulu
- förvaltningsdirektör Matti Lahtinen, Utbildningsstyrelsen
- specialsakkunnig Eeva-Kaisa Linna, Utbildningsstyrelsen

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

- undervisningsråd Leena Nissilä, Utbildningsstyrelsen
- generaldirektör Heikki Mannila, Finlands Akademi
- specialsakkunnig Hanna Susitaival, Centret för konstfrämjande
- direktör Juha Parkkisenniemi, Kuopio stad
- bildningsdirektör Åsa Snickars, Närpes stad
- stadsfullmäktigeledamot, ordf. ungdomsgarantiarbetsgruppen Erja Linnamurto, Nyslott stad
- projektchef Susanna Salmela, Palvelu olen minä! -projektet, Vanda stad
- specialsakkunnig Lieselotte Eskelinen, Finlands Kommunförbund rf
- specialsakkunnig Minna Lindberg, Finlands Kommunförbund rf
- rektor Johanna Järvinen, Åbo stad
- yrkesutbildningsråd, direktör, rektor Timo Karkola, Amiedu
- direktör Sami Kalaja, Forskningscentralen för tävlings- och toppidrott
- verkställande direktör Irina Krohn, Finlands filmstiftelse
- specialsakkunnig Olli Alanen, Vamos
- verksamhetsledare Riitta Rissanen, Rådet för yrkeshögskolornas rektorer Arene rf
- verksamhetsledare Christian Wentzel, Stationens Barn rf
- generalsekreterare Juha Samola, Audiovisuualisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK
- verksamhetsledare Sari Väänänen, Avain-ryhmä
- verksamhetsledare Johanna Karppinen, Favex rf
- verkställande direktör Valtteri Niiranen, Kopiosto
- ordförande Anitta Pakanen, Barntädgårdsläraryrkesförbundet BTLF
- specialsakkunnig Päivi Lyhykäinen, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ rf
- verksamhetsledare Ville Turkka, Suomen Icehearts ry
- ordförande Kaarle Hämeri, Professorsförbundet
- ordförande Santeri Lohi, Förbundet för Finlands Ungdomsråd
- generalsekreterare Olli Joensuu, Finlands Ungdomssamarbete - Allians rf
- organisationschef Marita Salo, Finlands Röda Kors
- verksamhetsledare, SVD Leena Wahlfors, Finlands universitet UNIFI rf
- ordförande Petri Koikkalainen, Forskarförbundet
- verksamhetsledare Mari Ahonen-Walker, Nationella verkstadsföreningen rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- undervisnings- och kulturministeriet
- Nationella centret för utbildningsutvärdering
- Åbo Akademi
- Uleåborg stad
- Finlands Kommunförbund
- Musiikin edistämmissäätiö
- Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ rf
- Finlands Folkhögskolförening rf
- Finlands Gymnasistförbund rf
- Alliansen för Finlands Studerande - OSKU rf
- Finlands studerandekårens förbund - SAMOK rf
- Finlands studentkårers förbund FSF rf
- Sveps, Svenska produktionsskolan
- Valo, Finlands Idrott rf

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

- Fritt Bildningsarbete rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Planen för de offentliga finanserna 2016—2019

Kulturutskottet konstaterar att det allvarliga ekonomiska läget i landet och i synnerhet behovet av att balansera de offentliga finanserna förutsätter de omfattande offentliga inbesparingar som anges i planen för de offentliga finanserna 2016—2019 (SRR 1/2015 rd). Redan under förra regeringsperioden skars cirka 10 procent av resurserna bort för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde, och de nödvändiga sparåtgärderna kommer tyvärr också under innevarande regeringsperiod att gälla även framtidsinvesteringar som är centrala för samhällets livskraft och välfärd, däribland utbildningen.

Anslagen för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde minskar under ramperioden från cirka 6,8 miljarder euro 2016 till cirka 6,6 miljarder euro 2019. Förvaltningsområdet är föremål för en anslagsminskning på 0,4 miljarder euro fram till 2019. Av detta belopp hänför sig sammanlagt 45 miljoner euro av nedskärningarna till anslaget för att minska gruppstorleken i den grundläggande utbildningen och till andra understöd. Anslagen för yrkesutbildning minskar med sammanlagt 118 miljoner euro.

I samband med reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet är det tänkt att utbildningsutbudet, finansieringen och styrningen ska skötas samlat i en enhet som lyder under undervisnings- och kulturministeriet. Därför överförs från och med 2018 totalt 90 miljoner av den finansiering som reserverats för att upphandla arbetskraftspolitisk utbildning från arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

Det omarbetade finansieringssystemet för det fria bildningsarbetet införs 2016 och strukturen i anslutning till läroanstalternas huvudmän utvecklas.

Den totala effekten av att högskolornas verksamhet effektiviseras och kompensationen för apoteksavgiften slopas är 105 miljoner euro. Fullmakten för Finlands Akademis forskningsprojekt minskar med 10 miljoner euro. Sparmålet inom reformen av studiestödssystemet är 70 miljoner euro till 2019 och 150 miljoner euro på lång sikt. Reformen avses träda i kraft hösten 2016

Enligt planen ska också de indexhöjningar som görs utifrån förändringar i kostnadsnivån frysas för åren 2016—2019 i fråga om det kalkylerade finansieringssystemet och högskolorna. Indexbindningen av studiepenningen slopas helt.

Utskottet menar att de planerade inbesparingarna är ytterst oroväckande, särskilt i fråga om kvaliteten på och verkningsfullheten inom undervisningen, utbildningen och forskningen samt för tillgängligheten för den småbarnspedagogiska verksamheten. Tillsammans med de inbesparingar som gjordes under den föregående regeringsperioden blir den kumulativa effekten av de minskande resurserna så stor att det kompetenskapital genom vilket vi ska bli världens kunnigaste folk oundvikligen kommer att försvagas. De fortgående utgiftsbesparingarna berör allt från småbarns-

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

pedagogisk verksamhet till högskoleutbildning. Utbildningssystemet bildar dock ett processartat kontinuum där ny kunskap och kompetens bygger på tidigare rön. Vi har inte till någon del råd att pruta på vår högklassiga och jämlika utbildning.

Utskottet understryker därför att de planerade utgiftsbesparingarna måste göras så att de inte hindrar ett framgångsrikt genomförande av utbildningens och undervisningens kärnfunktioner eller vidareutvecklingen av funktionerna. Målsättningen måste vara att verksamheten och ekonomin anpassas genom strukturella reformer och genom att stärka utbildningssystemets produktivitet, effektivitet och genomslagskraft. Trots de minskande resurserna måste alla finländare tillförsäkras rättvisa och högklassiga utbildningstjänster inom allt från småbarnspedagogik till högskoleutbildning.

Utskottet ser det som mycket viktigt att insatsområdets kompetens och utbildning under åren 2016—2018 får totalt 300 miljoner euro för följande spetsprojekt: att utveckla nya lärandemiljöer och öka det digitala materialet i grundskolorna, reformera yrkesutbildningen på andra stadiet, ändra ungdomsgarantin i riktning mot en kollektiv garanti, öka samarbetet mellan högskolor och näringsliv för att främja kommersialiseringen av innovationer, påskynda övergången till arbetslivet och göra konst och kultur tillgängligare. Av beloppet riktas 237 miljoner euro till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Finansieringen till spetsprojekten räcker i och för sig inte till för att kompensera förvaltningsområdets minskande resurser, men spetsprojekten kan enligt utskottet på ett avgörande sätt bidra till att styra de omfattande utvecklingsinsatser som i det rådande ekonomiska läget behövs inom förvaltningsområdet. Genom projekten ska framtidens nya undervisning och lärande finansieras.

Förvaltningsområdets spetsprojekt har en central roll även vid uppnåendet av andra strategiska mål i regeringsprogrammet och vid genomförandet av de spetsprojekt som gäller dessa mål. Verksamheten inom förvaltningsområdet främjar hälsa och välfärd, sysselsättning, konkurrenskraft och tillväxt, bioekonomi och ren teknik samt uppnåendet av mål som gäller nya verksamhetssätt.

Utskottet konstaterar att man inom förvaltningsområdet i åtskilliga år utfört ett framgångsrikt projekt- och utvecklingsarbete i syfte att förbättra funktioner och system, eliminera problem som försvårar samarbetet över sektionsgränser och hitta och utveckla ny och bra praxis. I stället för att starta nya, kortvariga utvecklingsprojekt är det nu hög tid att centralt och på bred front dra nytta av den praxis som i de tidigare projekten visat sig vara välfungerande. Utskottet vill dessutom lyfta fram regeringsprogrammets mål att inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde främja en försökskultur.

Kulturutskottet menar att reformplanerna för yrkesutbildningen i princip är problematiska på så sätt att man börjar med att minska på resurserna för utbildningen och först därefter startar den egentliga omfattande reformen. Det är angeläget att reformen av styrningen och reformen av finansieringen av yrkesutbildning i mån av möjlighet görs samtidigt. Utskottet stöder en rivning av skrankorna mellan yrkesutbildningen för dels unga, dels vuxna. Det är också välkommet att utbildningsutbudet, finansieringen och styrningen samlas centralt.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

Det måste understrykas att högkvalitativ grundforskning och undervisning, tillämpad forskning och innovationsverksamhet stöder varandra. Om det brister i något av elementen går det ut över de övriga elementen. Den statliga finansieringen av forskning och innovationer har sänkts flera år i följd. Utöver förvaltningsområdets egna sparåtgärder minskar till exempel understödsfullmakterna för Tekes med 130 miljoner euro, vilket beräknas leda till att finansieringen av universitet och forskningsinstitut minskar med cirka 100 miljoner euro. Finansieringen av forskning som grundar sig på lagen om specialiserad sjukvård minskar med 5 miljoner euro. Vissa universitet berörs dessutom av att den s.k. kompensationsen för apoteksavgifter slopas vid ingången av 2017. Utskottet behandlar i detta utlåtande finansieringen av högskolorna närmare i anslutning till budgetpropositionen för 2016. Utskottet vill dock redan i detta sammanhang varna för att de sparåtgärder som föreslås för planperioden enligt utredning till utskottet inte kommer att slå ut rättvist mellan olika universitet och högskolor. För till exempel Helsingfors universitets del kommer slopandet av kompensationsen för apoteksavgifter från och med 2017 i kombination med övriga sparåtgärder att leda till en så kraftig anslagsminskning att det oundvikligen måste försvaga forskningen och undervisningen och även sysselsättningen bland forskare.

Utskottet behandlar under hösten 2015 ett flertal propositioner som har samband med såväl den föreslagna budgetpropositionen för 2016 som planen för de offentliga finanserna. I betänkandena om dessa propositioner tar utskottet närmare ställning till bland annat förslagen om frysning av vissa index, upphävning av bestämmelserna om kompensation till universiteten för s.k. apoteksavgifter, slopandet av indexbindningen av studiepenningen och ändringen av den subjektiva rätten till småbarnspedagogisk verksamhet och proportionen mellan antalet barn och antalet pedagoger.

Propositionen med förslag till statsbudget för 2016

Allmänt

Slutsumman under undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel 2016 föreslås vara högst 6 770 miljoner euro, vilket är 2,4 miljoner euro mindre än innevarande år. De främsta ändringarna anknyter till anslagsminskningar till följd av anpassningsåtgärderna. De största minskningarna berör basfinansieringen till högskolorna, understöden för den allmänbildande utbildningen och yrkesutbildningen. Till de främsta anslagsökningarna hör att ett anslag motsvarande kyrkans andel av samfundsskatten överförs så att det finansieras ur statsbudgeten (effekt 114 miljoner euro) och en budgetteknisk ändring i fråga om Finlands Akademis forskningsanslag (effekt 90 miljoner euro). Dessutom ska de indexhöjningar som görs utifrån förändringar i kostnadsnivån frysas för åren 2016—2019 i fråga om det kalkylerade finansieringssystemet, statsandelarna och högskolorna. I fråga om studiestödet ska indexhöjningarna slopas permanent.

Kulturutskottet granskar i det följande budgetpropositionen för 2016 endast i fråga om vissa centrala frågor.

Ungdomsgarantin, det uppsökande ungdomsarbetet och ungdomsverkstäderna

Åren 2013—2014 reserverades cirka 60 miljoner euro för ungdomsgarantin. Av detta var 28 miljoner euro anslag inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde och 32 miljoner euro

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

anslag inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Enligt denna indelning har nu endast 27,9 miljoner euro reserverats för 2016.

Enligt utredning från undervisnings- och kulturministeriet uppgår förvaltningsområdets i vid mening disponibla anslag för ungdomsgarantin cirka 120 miljoner euro för 2016. I detta ingår kommunernas andel av finansieringen av den grundläggande yrkesutbildningen, ca 23 miljoner euro, och dessutom senare fastslagna satsningar på kombinationer av läroavtalsutbildning och lärande på arbetsplatsen. Vidare ingår finansieringen av kompetensprogrammet för unga vuxna, vilket räknas som en åtgärd inom satsningarna på ungdomsgarantin.

Enligt utredning fördelar sig anslagen enligt följande:

- Grundläggande yrkesutbildning 40 miljoner euro
- Läroavtalsåtgärder och kombinationer av olika utbildningsformer 18,8 miljoner euro
- Kompetensprogrammet för unga vuxna 37,3 miljoner euro
- Uppsökande ungdomsarbete, inkl. anslag för spetsprojekt och tippningsvinstmedel 11 miljoner euro
- Ungdomsverkstäder 11,5 miljoner euro
- Det fria bildningsarbetet 2 miljoner euro.

Arbets- och näringsministeriets moment för finansiering av ungdomsgarantin utsätts för inbesparingar på 50 miljoner 2016. Det betyder att de anslag för ungdomsgarantin som beslutades under föregående regeringsperiod inte längre finns tillgängliga inom denna sektor.

Utskottet vill uttrycka sin oro över de avsevärda minskningarna av anslagen för ungdomsgarantin särskilt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Ungdomsgarantin har gett ett viktigt bidrag speciellt när det gäller att överbrygga olika faser i de ungas liv och i fråga om utvidgningen av det uppsökande ungdomsarbetet till hela landet. Under verkställandet av ungdomsgarantin har antalet unga som gått vidare från den grundläggande utbildningen ökat, och det uppsökande ungdomsarbetet har nått allt fler unga som saknar jobb och utbildningsplats. Kompetensprogrammet för unga vuxna har med framgång nått unga som endast har grundläggande utbildning (ca 4 000). Att de unga lättare kunnat gå vidare från det grundläggande stadiet till fortsatt utbildning har dessutom påverkat arbetslöshetsstatistiken bland unga.

Kulturutskottet föreslår att finansutskottet än en gång granskar finansieringen av ungdomsgarantin inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde, särskilt i fråga om lönesubventionen för unga (Sanssi-kortet), företagarkerstäder och individuell träning för unga, kompetensbedömning och jobbsökning.

Ungdomsverkstäderna finansieras med tippningsvinstmedel och allmänna budgetmedel. För denna verksamhet anvisas 6 miljoner euro från moment 29.91.50 (Tippnings- och penninglotterivinstmedel för att främja ungdomsarbete) och 15,5 miljoner euro, inklusive spetsprojektfinansiering, från moment 29.91.51 (Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete). Det senare momentet minskas med sammanlagt 5,5 miljoner euro.

För de åtgärder som avses i regeringsprogrammets spetsprojekt för ändring av ungdomsgarantin i riktning mot en kollektiv garanti anvisas inom det uppsökande ungdomsarbetet riktade tilläggs-

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

anslag för utveckling av en modell med förtroendepersoner och för Ohjaamo-projektet (2 miljoner euro), för särskilda åtgärder inom den allmänbildande utbildningen (0,4 miljoner euro) och för utveckling av social- och hälsovårdstjänsterna för unga (mental hälsa och rehabilitering, social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde; 1,5 miljoner euro).

Utskottet välkomnar varmt att spetsprojektfinansieringen på detta sätt stärker ungdomsarbetet och social- och hälsovårdstjänsterna för unga. Anslagen riktas bland annat till åtgärder som fördjupar samarbetet mellan dem som erbjuder tjänster för unga och som samlar bästa praxis och nyttiggör denna på nationell nivå. Den öronmärkta finansieringen kompenserar enligt uppgift ändå inte de ovan nämnda nedskärningarna.

Enligt inkommen sakkunnigutredning har det uppsökande ungdomsarbetet varje år nått över 20 000 unga som hotats av utslagning. Av dessa har över 15 000 behövt handledning under en längre tid. Utskottet vill poängtera att konsekvenserna av marginalisering är ytterst negativa på lång sikt. Undersökningar visar att bara utgifterna för social trygghet och skattebortfallet till följd av marginalisering årligen uppgår till minst 600 miljoner euro. Till detta kan läggas att hälsovårdskostnaderna för kroniskt marginaliserade kan vara upp till åtta gånger så höga som för de unga som inte riskerar marginalisering.

Utskottet menar att nedskärningarna inom det uppsökande ungdomsarbetet och ungdomsverkstäderna är ohållbara med hänsyn till att forskningen visar att systemen fungerar bra och verksamheten uttryckligen riktas till de unga som har det allra sämst ställt. Utskottet understryker att de övriga sparåtgärder som riktas mot utbildningssystemet i kombination med de allmänt otillräckliga tjänsterna inom elev- och studerandevården redan i sig hotar att öka antalet unga som hotas av marginalisering. Med andra ord kommer sparåtgärdernas effekter att kumuleras i fråga om de mest utsatta ungdomarna. Det finns också risk för att anslagsminskningarna i praktiken måste riktas främst mot det förebyggande arbetet, vilket sammantaget sett inte på något vis kan anses vara motiverat. De medel som satsas på förebyggande verksamhet betalar bevisligen tillbaka sig mångdubbelt.

Under utskottets utfrågning har de sakkunniga särskilt lyft fram hur mångfasetterade de ungas problem är samt behovet av långvarig hjälp. Saken försvåras av att den sociala omsorgen är splittrad och av det inte görs någon helhetsbedömning av den ungas situation. En av de största utmaningarna inom det uppsökande ungdomsarbetet är att vinna den marginaliserades förtroende. Först därefter kan man börja bearbeta de problem som lett till marginaliseringen och försöka hitta vägar till en bättre framtid. De föreslagna sparåtgärderna hotar bryta dessa kundrelationer och därigenom ytterligare späda på den ungas misstro mot samhället och fördjupa marginaliseringen.

Utifrån inkommen utredning anser utskottet det vara viktigt att ungdomsverkstäderna och det uppsökande ungdomsarbetet tillförsäkras tillräcklig finansiering för en utvidgning av verksamheten till hela landet. Det uppsökande ungdomsarbetet utförs i hög grad av organisationsaktiva på gräsrotsnivå. Det är viktigt att deras möjligheter att utföra detta värv säkerställs. I stället för olika slag av projektfinansiering bör man sträva till permanent finansiering. Därigenom kan bästa praxis spridas, medan mindre effektiva projekt fasas ut. Dessutom måste det tvärsektoriella samarbetet stärkas så att man tidigare än i dag når de barn och unga som behöver stöd.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

Kulturutskottet föreslår för finansutskottet att moment 29.91.51 (Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete) ökas med 10 000 000 euro.

Finansieringen av universitet och högskolor

Enligt budgetpropositionen för 2016 uppgår den statliga finansieringen av universitetens verksamhet till 1 824 miljoner euro, medan finansieringen av yrkeshögskolorna uppgår till 858 miljoner euro. Minskningen jämfört med 2015 är 80,6 miljoner euro för universitetens del och 4 miljoner euro för yrkeshögskolornas. Förutom de nämnda utgiftsbesparingarna har det gjorts tekniska justeringar av anslagen (specificering av momskompensationen, genomförandet av självkostnadsprincipen i fråga om Senatfastigheters hyror, justering av tidigare indexhöjning). Vidare har tilläggsanslag av engångsnatur slopats. För universitetens del har också anslaget för stärkande av profileringen överfört till Finlands Akademi.

Som ett led i regeringens bestående utgiftsbesparingar har regeringen beslutat bland annat om en rationalisering av högskolenätet 2016, varigenom den statliga finansieringen av universiteten och yrkeshögskolorna kommer att minska med 75 miljoner euro. Minskningen fördelas så att universiteten står för 50 miljoner euro och yrkeshögskolorna för 25 miljoner euro.

Universitets- och yrkeshögskoleindexen väntas stiga med 1,2 procent 2016, vilket utan en frysning skulle betyda 20,7 miljoner euro för universiteten och 9,7 miljoner euro för yrkeshögskolorna. Detta återspeglas inte som någon utgiftsbesparing jämfört med 2015.

Den direkta effekten av utgiftsbesparingarna enligt regeringsprogrammet och indexfrysningarna uppskattas till 70,8 miljoner euro för universitetens del och 34,7 miljoner euro för yrkeshögskolornas del år 2016. Det utgör cirka 4 procent av de totala anslag som beviljas universiteten och högskolorna genom budgeten.

Kulturutskottet konstaterar att tidigare fattade beslut innebär att sammanlagt 50 miljoner euro statlig finansiering kommer att överföras från universiteten till Finlands Akademi för profilering av universitetens forskning under 2015—2019. Universitetens förutsättningar påverkas också av de utgiftsbesparingar som görs särskilt i Finlands Akademis bidragsfullmakter och Tekes FoU-bidrag från och med 2016.

Utskottet understryker att regeringen vid sidan av utgiftsbesparingarna även beslutat om anslagsökningar av engångsnatur. Åren 2016—2018 anvisas förvaltningsområdet totalt 237 miljoner euro för kompetens- och utbildningsrelaterade spetsprojekt, av vilka en del berör högskolorna. Hit hör utvecklingen av nya lärandemiljöer och av digitalt material i den grundläggande utbildningen, stärkande av samarbetet mellan högskolorna och näringslivet i syfte att främja kommersialiseringen av innovationer samt åtgärder för att påskynda övergången till arbetslivet.

Till dessa tillväxtsatsningar av engångsnatur som regeringen beslutat om hör beredskapen för en rekapitalisering av universitet och yrkeshögskolor med sammanlagt 70 miljoner euro 2018. Vidare avser regeringen starta ett program för utveckling av lärarutbildningen. Av de medel som reserverats för detta viks en del för högskolorna. Finlands Akademis bevilningsfullmakt för finansiering av forskningsprojekt har ökat med en engångspost på 30 miljoner euro för främjande av

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

kommersialiseringen av innovationer. Utskottet menar att anslagsökningarna är motiverade och kan understödjas.

Utskottet anmärker dessutom att den pågående kampanjen för insamling av medel till universiteten stöds av förslaget om att införa avdragsrätt för privatpersoners donationer till högskolor vid donationsbelopp på 850—500 000 euro. Det är beklagligt att regeringen föreslår en frysning av universitets- och yrkeshögskoleindex åren 2016—2019 till följd av de nödvändiga utgiftsbesparingarna inom den offentliga ekonomin. Åtgärden försvårar i synnerhet den långsiktiga planeringen vid högskolorna.

Kulturutskottet föreslår för finansutskottet att det vid utarbetandet av budgeten för varje år under denna valperiod ännu görs en bedömning av om indexen kan återinföras.

Enligt uppgift till utskottet är högskolornas ekonomiska ställning på basis av bokslutsuppgifterna för 2014 sammantaget sett fortfarande god. Förändringarna i samhället och den hårdnande konkurrensen på den internationella utbildnings- och forskningsmarknaden kräver dock att resultaten förbättras klart med hjälp av de resurser som finns tillgängliga.

Det är ytterst viktigt att det i budgetförslaget uppställs som mål för högskolorna att främja en arbetsfördelning som stöder profileringen och att intensifiera det inbördes samarbetet och även samarbetet med forskningsinstituterna. Målet är att samla kompetensen i konkurrenskraftiga kluster och att utnyttja resurserna för vetenskap och forskning med än större effektivitet och genomslag. I ett läge där anslagen minskar vill utskottet betona vikten av att omvärdera samarbetsmöjligheterna och högskolornas strukturer och utbildningsprogram. De 50 miljoner euro som använts Finlands Akademi för stärkande av universitetens profilering styrs vidare till universiteten genom ett konkurrensutsatt ansökningsförfarande. Anslaget utgör en viktig satsning och en vägvisare för rationaliseringen av universitetsfältet. Utskottet uppmanar än en gång regeringen att överväga tydliga ekonomiska incitament för en profilering och strukturell utveckling av hela högskolefältet. Det måste dock ske så att utbildning som kräver en bred kår av experter erbjuds på orter av olika storlek och i olika delar av landet.

Kulturutskottet stöder strävandena att bredda högskolornas finansieringsbas. Det strama finansiella läget kan åtminstone delvis lindras genom till exempel den extra avkastning som möjliggörs genom en rekapitalisering av högskolorna, genom den planerade avdragsrätten för donationer och genom stärkta förutsättningar för utbildningsexport. Utskottet understryker särskilt vikten av att ännu effektivare utnyttja de europeiska instrumenten för finansiering av forskning och vetenskapen inom högskolornas egna kärnområden.

Enligt uppgift har endast 18 procent av alla som deltar i FoU-verksamheten avlagt doktorsexamen. Siffran är låg i ett internationellt perspektiv. Utskottet anser det viktigt att fästa särskild uppmärksamhet vid sysselsättningsgraden för dem som fått forskarutbildning.

Lärofortbildningen

Regeringen avser att starta ett program för utveckling lärofortbildningen. Syftet med programmet är att se över den grundläggande och den kompletterande lärofortbildningen utifrån de nya utbild-

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

ningsbehoven. Sammanlagt 50 miljoner euro anvisas projektet under perioden 2016—2018. Som ett led i programmet för utveckling av den småbarnspedagogiska verksamheten kommer också antalet utbildningsplatser för universitetsutbildade barnträdgårdslärare att höjas till 120 under 2016. Utskottet menar att budgetförslagets mål i fråga om Utbildningsstyrelse, dvs. att utveckla undervisningsväsendets personalutbildning, är ytterst aktuellt och viktigt. Åtgärden syftar till att utveckla personalutbildningen så att den stöder den nationella programmen för utveckling av olika utbildningsformer och av undervisningsväsendet i stort och så att kontakten till grundutbildningen för lärare intensifieras.

Utskottet understryker att fortbildningen måste ses som ett led i lärarnas ständiga lärande. Grundutbildningen och fortbildningen, stödet vid inträdet i arbetslivet och utvecklingen av yrkeskompetensen bildar ett kontinuum som utgör en del av lärarens arbetsbeskrivning. Lärarfortbildningen måste vara systematisk och lärarna måste ha faktisk möjlighet att söka och få utbildning. Utbildning bör också ges lokalt på arbetsplatserna. Ansvaret för undervisningen vilar helt klart på utbildningsanordnarna och läroanstalternas ledning. Under sakkunnigutfrågningen betonades uttryckligen att rektorns uppmuntran och stöd är av vikt för hur lärarfortbildningen utfaller.

Sakkunniga har också föreslagit att det borde föreskrivas i lag om arbetsgivarens skyldighet att sörja för att undervisningspersonalen upprätthåller och utvecklar sin kompetens. Kulturutskottet stöder en uppföljning av hur lärarfortbildningen utfaller. Eventuella problem måste lösas och vikten av fortbildning bör lyftas fram i första hand genom informationsstyrning.

Under sakkunnigutfrågningen föreslogs en rad teman för lärarfortbildningen: tillgången till fortbildning, bredare utnyttjande av IT-teknik i undervisningen, utveckling av bedömningspraxisen, utveckling av undervisningsplanerna, synen på lärandet och undervisningsmetoderna, digitaliseringen, skrivandets pedagogik, förskolelärares pedagogiska medvetenhet, jämställdhetsfostran, demokrati- och människorättsfostran, samarbetet mellan hem och skola samt bemötandet av barn som behöver särskilt stöd. Ämnen som lyfts fram är till exempel mångkulturfrågor, däribland kommunikation, två- och flerspråkiga frågor, kompetens inom språklig och kulturell mångfald, undervisning i modersmålet och stödet till barn och unga med invandrarbakgrund. Det som sagts ovan visar på behovet av fortbildning och motiverar enligt utskottet mycket väl ett särskilt program för utveckling av lärarutbildningen. Det är angeläget att fortbildningen också beaktar motionspedagogiken; projektet Skolan i rörelse bör utvecklas till ett etablerat och permanent element, och målet om en timme gymnastik per dag bör uppnås också efter att spetsprojektfinansieringen upphör.

Det är enligt utskottet viktigt att fortbildningen stöder spetsprojektet för digitalisering av läroanstalternas. Programmet Kunnig (Osaava-ohjelma) har inom detta fält utvecklat innovativa utbildningskoncept som enligt uppgift verkligen engagerar och uppmuntrar lärarna att utveckla arbetet med sikte på livslångt lärande. Fortbildningsprogrammet Kunnig fortsätter 2016 och målet är att 70 000 av personalen inom undervisningsväsendet ska delta i programmet under 2016. Uppskattningsvis kommer cirka 5,7 miljoner euro ur moment 29.30.20 (Undervisningsväsendets personalutbildning och vissa andra utgifter) att läggas på programmets kostnader under 2016.

Utskottet menar att välmående och särskilt fysiskt välmående bör utgöra ett centralt tema i fortbildningen. Temat välmående kopplar samman fortbildningen med syftena i den grundläggande

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

utbildningens läroplan, stödet för elevernas uppväxt, utveckling och lärande samt med målet i gymnasiet läroplan om att stödja de studerandes mognad till vuxna människor. Under budgetpropositionens moment 29.90.30 (Understöd till programmet Skolan i rörelse) beviljas 7 miljoner euro för betalning av utgifter och understöd som föranleds av genomförandet av projektet En timme motion om dagen. Målet att utvidga programmet så att det blir ett riksomfattande program som gäller alla barn och unga i den åldersgrupp som omfattas av den grundläggande utbildningen. Utskottet förordar varmt detta projekt. Spetsprojektet för reformering av lärarutbildningen bör sätta fokus också på motionspedagogik.

Utskottet vill också lyfta fram de utmaningar som mångkulturaliteten för med sig för undervisningen och därmed också för lärarutbildningen. Det ökande antalet flyktingar leder till än större utmaningar inom detta område. Enligt utredning till utskottet finns det ett uppenbart behov av att utveckla lärarnas kompetens inom mångkulturalitet. Behovet av förberedande och handledande utbildning ökar dag för dag. Varje lärare är också språklärare oberoende av vilket ämne eller temaområde hen undervisar i. Lärarnas kompetens i undervisning av finska respektive svenska som andra språk bör utvecklas.

Slopan det av specialklasserna och det att elever som behöver särskilt stöd integreras i större grupper har enligt inkommen utredning aktualiserat ett stort behov av fortbildning av lärarna. Antalet elever som behöver särskilt stöd har varit i stort sett konstant, medan antalet som behöver intensifierat stöd har ökat avsevärt. Utskottet ser det som nödvändigt att elever som behöver särskilt stöd verkligen får tillräckligt stöd och individuell undervisning. I en klass där det finns elever som behöver särskilt stöd måste man se till att läraren har tid för alla elever. Det är en ständig utmaning för lärarna att möta elever med olika behov.

Utskottet vill poängtera att lärarnas arbete kommer att förändras också genom översynen av yrkesutbildningen. Lärarna kommer att möta mer heterogena studerandegrupper och kommer därför att behöva bredare pedagogisk kompetens och kännedom om olika kulturer. I takt med att mer av undervisningen flyttas ut till arbetsplatserna kommer lärarna dessutom att behöva mer arbetslivskompetens. Digitaliseringen utgör också ett inslag i yrkesutbildningen.

Integrationsutbildning för invandrare. I statsbudgeten har regeringen reserverat 60 480 000 euro för integrationsutbildning under arbets- och näringsministeriets moment 32.30.51 (Offentlig arbetskrafts- och företagsservice). Det är en ökning med 8 miljoner euro jämfört med budgeten för 2015. De lokala arbets- och näringsbyråerna beslutar på basis av konkurrensutsättning hur anslagen ska användas. När budgetpropositionen gjordes upp hade man enligt uppgift till utskottet inte förutsett den stora flyktingströmmen och det därav följande och starkt ökande behovet av integrationsutbildning redan under 2016.

I de migrationspolitiska åtgärder som godkändes 11.9.2015 säger regeringen att alla asylsökande som fått uppehållstillstånd måste delta i integrationsåtgärderna. Integrationsutbildningen är invandrarens första steg mot integration i samhället och till att lära sig finska eller svenska tillräckligt bra. Syftet är att göra det lättare för invandrare att hitta jobb eller fortsatt utbildning. Ju snabbare vi lyckas med integreringen och sysselsättningen av invandrarna, desto lägre blir kostnaderna samtidigt som skatteinkomsterna stiger. I en utredning till utskottet understryks att om finansieringen av integrationsutbildningen utfaller enligt budgetförslaget, krävs det sannolikt förändring-

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

ar i omfattningen av och strukturen för utbildningen. Det kan innebära att målnivån för integrationsutbildningen måste sänkas och utbildningsmetoderna göras mer flexibla. Utbildningskvaliteten kan sjunka, om undervisningsgrupperna växer och direktundervisningens andel minskar. Det ökande antalet asylsökande leder enligt utskottet av nödtvång till att vi måste fästa än större vikt vid integrationsutbildningens kvalitet och kvantitet. Kunskap inom integrationsutbildning avsedd för vuxna finns särskilt vid vuxengymnasierna, vuxenutbildningscentrerna, medborgarinstituten och folkhögskolorna, där integrationsutbildningen utvecklats under årtionden. Kulturutskottet understryker att alla invandrare har rätt att få tillräcklig undervisning i finska eller svenska och att språkutbildningen utgör grunden för integrationen.

I ett läge där anslagen för integrationsutbildningen inte räcker till har skolorna inom det fria bildningsarbetet, särskilt folkhögskolorna, redan länge finansierat denna utbildning med medel ur statsandelen för fritt bildningsarbete. Av de studieveckor som produceras vid folkhögskolorna (och finansieras via moment 29.30.30) utgörs i dag cirka 15 procent av invandrarutbildning. Merparten (ca 85—90 %) av utbildningen är frivillig integrationsutbildning på heltid (varje år läggs cirka 6,5 miljoner euro av statsandelen för fritt bildningsarbete på denna utbildning). Den studieavgift som avses i lagen om fritt bildningsarbete kan inte tas ut av de studerande inom integrationsutbildningen. Studieavgifternas andel kan i någon utsträckning ersättas genom ett system med studiecheckar, men bidrag för studiecheckar är inte och bör inte vara finansiering som ersätter statsandelssystemet.

I samband med reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet är det tänkt att utbildningsutbudet, finansieringen och styrningen ska skötas samlat i en enhet som lyder under undervisnings- och kulturministeriet. Det är angeläget att reformen också täcker integrationsutbildningen, så att dess kvalitet och produktivitet kan höjas samtidigt som den anpassas bättre till arbetslivet. Integrationsutbildningen måste utgöra en fast del av den utbildning som ger invandrarna handledning med sikte på yrkesutbildning, så att de den vägen snabbare kommer ut i arbetslivet. Inom den handledande utbildningen skulle invandrarna samtidigt kunna bekanta sig med yrkesskolornas utbud och planera den fortsatta utbildningen. Vid sidan av integrationsutbildningen kan de gå kurser inom yrkesutbildningen. Därigenom skulle de snabbare och enklare komma ut i arbetslivet.

Utskottet ser det som nödvändigt att anslaget för integrationsutbildning under moment 32.30.51 (Offentlig arbetskrafts- och företagsservice) justeras så att det motsvarar antalet asylsökande. Anslaget för integrationsutbildning bör överföras till undervisnings- och kulturministeriet på det sätt som avtalades i regeringsförhandlingarna.

Under undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel har anslag för invandrarutbildning reserverats under följande moment:

- 29.10.30 Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftkostnader. Förberedande undervisning för invandrare (50 588 000 euro). Stödjande av undervisning i modersmålet och finska/svenska som andra språk (11 975 000 euro). Utbildning som förbereder för gymnasieutbildning (2 500 000 euro).
- 29.20.30 Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftkostnader. Utbildning som förbereder för yrkesutbildning (uppskattning ca 16 000 000 euro)

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

- 29.30.20 Undervisningsväsendets personalutbildning och vissa andra utgifter. Utbildning av undervisningspersonal med invandrarbakgrund samt stödpersonal inom undervisningen (1 500 000 €). Undervisning för utlänningar som är bosatta i Finland (100 000 euro).
- 29.30.21 Utvecklande av vuxenutbildningen. Utveckling av utbildningen för invandrare (190 000 euro)
- 29.30.30 Statsandelar för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete. Understöd i form av studiesedlar till utbildning vid folkhögskolor och medborgarinstitut som förbättrar studiefärdigheterna och språkkunskaperna hos unga invandrare (2 000 000 euro)
- 29.40.55 Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet. Förberedande utbildning för invandrare (uppskattning ca 310 000 euro)
- 29.80.52 Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av konsten.

Efter asylbeslutet har kommunen ett stort ansvar för att integrationen går bra. Det kraftiga ökande antalet flyktingar kommer att höja kommunernas kostnader avsevärt. I fråga om barn och unga ökar trycket framför allt på småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande undervisning. Inledningsvis kommer bland annat den förberedande utbildningen för asylsökande att medföra stora utmaningar för kommunerna.

Utskottet uppskattar att det i budgeten för 2016 inte har reserverats tillräckliga anslag för till exempel utbildning som förbereder asylsökande för den grundläggande utbildningen. Uppskattningsvis 2 500—5 000 barn i förskole- eller grundskoleålder kommer att komma till Finland, och utifrån detta är anslagen helt klart för låga. Under sakkunnigutfrågningen framfördes också att längden på den förberedande utbildningen bör kunna justeras bättre än i dag och att den vid behov skulle kunna vara upp till två år. Det skulle visserligen leda till ökade kostnader för staten.

Utskottet vill poängtera att förvaltningsområdets ungdoms-, kultur- samt motions- och idrotts-tjänster har en viktig roll i integrationen. Om invandrarna kan aktiveras att delta till exempel i idrottsföreningarnas verksamhet blir det lättare att bygga upp fungerande och tillitsfulla relationer till den övriga befolkningen. Idrotten kan därigenom bidra inte bara till en hälsosam livsstil utan också till att invandraren lär sig språket och lär känna det finländska samhället.

Kulturutskottet ser det som nödvändigt att anslagen för invandrarutbildning under undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel justeras så att de motsvarar antalet asylsökande.

Incitament för AV-branschen. Utskottet har också granskat statens möjligheter att främja tillväxten och utvecklingen inom den audiovisuella branschen så att inhemska och utländska filmproduktioner i ökande grad skulle hitta till Finland. De särskilda systemen med produktionsincitament har den största betydelsen för hur internationella produktioner styrs till olika länder. Enligt uppgift får Finland inga internationella produktioner därför att vi saknar sådana produktionsincitament. Också de finländska filmerna spelas i ökande grad in i länder som erbjuder incitament.

Alla länder där nyttan av incitamenten undersökts rapporterar enbart positiva totalresultat för AV-branschen och samhällsekonomin. Bland de nordiska länderna erbjuder Finland, näst efter Island, det lägsta offentliga filmstödet. Också Island tillämpar incitament för den audiovisuella

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

branschen. Utöver de befintliga 26 europeiska incitamenten har såväl Norge som Sverige långt drivna planer på att införa incitament inom en nära framtid.

Det utreds för närvarande vilken typ av offentligt finansierat incitament som skulle lämpa sig i Finland och vilken ekonomisk nytta det kunde ge. Incitamentet kan exempelvis fungera så att produktionsbolaget skulle få 20 procents återbäring på varor och tjänster som köps i Finland. Återbäringen skulle styras till ett i Finland registrerat bolag. Systemet skulle vara öppet för alla inhemska och internationella produktioner som uppfyller kriterierna.

Enligt de preliminära beräkningarna skulle varje euro som finska staten satsar ge 0,92 euro i skatteincome det första året, 1,47 euro det andra året och 1,84 euro det tredje året. Utöver detta skulle den totala nyttan av de indirekta ekonomiska aktiviteterna och deras multiplikatoreffekter (enligt koefficienten 2) uppgå till 140 miljoner euro, om staten satsar 10,6 miljoner euro. Utredningen väntas bli klar i november 2015.

Det är dock inte möjligt att inrätta ett sådant incitament med de anslag ur tippnings- och penninglotterivinstmedlen som i dag anvisas för offentligt understöd till film och andra bildprogram. Ett incitament för AV-produktioner skulle uppenbarligen kräva ett helt nytt moment i de allmänna budgetmedlen. Undervisnings- och kulturministeriet har uppskattat att anslaget bör vara minst fem miljoner euro.

Enligt uppgift måste vårt inhemska system för produktionsincitament vara tillräckligt stort och permanent för att vara trovärdigt och inverka på besluten om var produktionerna ska förläggas. Systemets genomslagskraft är beroende av konkurrentländernas beslut om motsvarande system och av stödnivåerna.

Kulturutskottet föreslår

att finansutskottet i sitt betänkande inkluderar ett uttalande enligt vilket det förutsätter att regeringen skyndsamt utreder behovet av och de lagstiftningsmässiga och ekonomiska förutsättningarna för att ta fram ett konkurrenskraftigt system för produktionsincitament för AV-branschen. Syftet med systemet är att främja att betydande inhemska och utländska filmproduktioner och andra produktioner genomförs i Finland.

Utlåningsersättningen. Ur det anslag som beviljats under budgetmoment 29.80.41 (Vissa dispositionsrättsersättningar) utbetalas bland annat ersättningar enligt upphovsrättslagen för utlåning av verk vid bibliotek. För 2016 har högst 9,2 miljoner euro reserverats för detta ändamål. År 2015 höjdes anslaget för utlåningsersättningen betydligt. I den kompletterande budgetproposition ingick en höjning på 4 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten.

Enligt uppgift till utskottet bereder undervisnings- och kulturministeriet en ändring av upphovsrättslagen (404/1961). Där ingår bland annat ett förslag om att utvidga utlåningsersättningen så att ersättningsrätten ska omfatta inte bara utlåning vid allmänna bibliotek utan också utlåning vid bibliotek som betjänar forskningen och undervisningen och utlåning vid yrkeshögskolornas bibliotek. Något beslut om när reformen avses träda i kraft har ännu inte fattats. Utvidgningen av rätten till utlåningsersättning har inte beaktats i budgetförslaget för 2016.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

Kulturutskottet hänvisar till sina tidigare utlåtanden om budgetförslag (KuUU 18/2013 rd — RP 112/2013 rd och KuUU 10/2012 rd — RP 95/2012 rd).

Kulturutskottet föreslår för finansutskottet att anslagen för utlåningsersättning höjs till en nivå som kan jämföras med de andra nordiska länderna och att bibliotek som betjänar undervisning och forskning tas in i ersättningssystemet.

Det är enligt utskottet ytterst viktigt att utvidgningen av rätten till utlåningsersättning inte leder till minskade utlåningsersättningar för de upphovsrättsinnehavare som redan får ersättning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan och

att moment 29.91.51 (Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete) ökas med 10 000 000 euro.

Helsingfors 3.11.2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuomo Puumala cent
vice ordförande Sanna Lauslahti saml
medlem Li Andersson vänst
medlem Ritva Elomaa saf
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Jukka Gustafsson sd
medlem Petri Honkonen cent (delvis)
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Marisanna Jarva cent
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Sari Multala saml
medlem Mikaela Nylander sv
medlem Saara-Sofia Sirén saml (delvis)
medlem Jani Toivola gröna
ersättare Merja Mäkisalo-Ropponen sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsrad Kaj Laine.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd Avvikande mening 1

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

I ramarna för statsfinanserna 2016—2019 och budgetpropositionen för 2016 ingår avsevärda nedskärningar inom utbildningen, forskningen och kulturen. Vi föreslår att nedskärningarna inom utbildningen återtas för hela regeringsperioden. Regeringens utbildningspolitik är inkonsekvent och försvagar bildningen. Hela ramperioden präglas av ologiska reformer och nedskärningar. Regeringen efterlyser reformer och effektivisering av funktioner och hoppas att den finländska utbildningen också i morgon ska hålla internationell toppnivå. Samtidigt skär regeringen ned utbildningsanslagen med en miljard euro under hela ramperioden. De orimligt stora nedskärningarna och tågordningen i proceduren slår direkt mot utbildningssystemets och bildningens kärna, det vill säga undervisningen, forskningen, innovativiteten och internationaliseringen. Regeringens nedskärningar inom utbildning berör hela utbildningsfältet från småbarnspedagogisk verksamhet till högskolor. Inom till exempel universitetssektorn är nedskärningarna så omfattande att de har en direkt effekt på kursutbudet och forskningsprojekten. Det kommer inte att finnas resurser för att utveckla verksamheten eller stärka konkurrenskraften.

Undersökningar visar att en högklassig småbarnspedagogisk verksamhet är ett effektivt sätt att främja barnens välmående. Småbarnspedagogiken stöder livslångt lärande och de färdigheter som krävs i skolan. Den förebygger samtidigt utslagning och generationsöverskridande utsatthet. För att verksamheten ska bli framgångsrik krävs tillräckligt små grupper, professionalitet och tillräckliga resurser och att alla har subjektiv rätt till småbarnspedagogisk verksamhet på heltid oberoende av familjens livssituation. Regeringen gör precis tvärtom och försätter barnen och familjerna i olika ställning. Familjernas välfärd försvagas, liksom barnens möjligheter att lära sig på lika villkor.

Regeringen öppnar också dörren för avgiftsbelagd utbildning och äventyrar härigenom såväl rättvisan i det finländska utbildningssystemet som internationaliseringen. Regeringen försvagar de studerandes utkomststöd ytterligare: studiestödsreformen och den slojade indexbindningen av studiestödet urholkar de studerandes försörjning och sargar möjligheten till studier på lika villkor för alla. Ett lånedominerat studiestöd passar inte i dagens värld, där arbetslivet är instabilt och splittrat och inte garanterar fast jobb efter studierna.

Finland väntas i år få 30 000—35 000 asylsökande. Hittills har cirka tusen av flyktingarna varit minderåriga som rest på egen hand. De nyanlända måste lära sig ett nytt språk, skapa sociala nätverk och anpassa sig till en ny miljö. Det kommer att ställa ytterligare krav på vårt utbildningssystem, som utgör ett viktigt element i varje inflyttads integrationsprocess. Skolorna behöver tillräckliga resurser så att vi kan garantera att var och en får individuellt stöd och lika möjligheter till studier, fullvärdigt medborgarskap och delaktighet i arbetslivet.

Att reformera och utveckla utbildningen är en målsättning som vi absolut kan omfatta. Reformerna inom utbildningssektorn måste dock bära långt och ha en klar strategi. En eventuell effektivisering av funktioner måste bygga på noggrann bedömning och uppföljning av konsekvenserna. En balanserat styrd revidering ger effektiva funktioner och leder redan i sig till inbesparingar. De

Utlåtande KuUU 3/2015 rd Avvikande mening 1

grönas spetsprojekt inom utbildningssektorn poängterar vikten av att lärarna ges arbetsro och att eleverna verkligen lär sig. Det behövs nya och förbättrade undervisningsmetoder så att undervisningen lämpar sig för och når alla typer av elever. Skolorna bör införa mer undervisning i inlärningsteknik, stärka elev- och studerandedemokratien samt elevhälsan; det bidrar till att förverkliga det individuella stödet och till att var och en kan hitta sin egen väg i den fortsatta utbildningen. Tyngdpunkten för studierna måste förskjutas från utantillinlärning av detaljerat sakinhåll och mekaniska studier till förvärvande av färdigheter i informationssökning, förståelse av fenomen och deras betydelse och till gestaltning av helheter.

Framtidens skola och inlärningsprocess är i hög grad beroende av om digitaliseringen får tillräckliga resurser och analyseras i ett tillräckligt brett perspektiv. Digitaliseringen öppnar nya möjligheter på alla utbildningsstadier, också på högskolorna och i vuxenutbildningen. Digitaliseringen lyfter i det gynnsammaste perspektivet fram olika inlärningsmetoder, olika gåvor och olika kompetenser. Korrekt analys och utnyttjande av insamlad data stöder den individuella utbildningen och gör det också möjligt att i problemfall ingripa på ett tidigt stadium.

Utbildningen är en hörnsten i vårt samhälle. Utbildning och kunskap lägger grunden för jämlikhet och lika möjligheter, för delaktighet och nya, konkurrenskraftiga idéer och innovationer och för kompetens, arbete och företagsamhet. Det livslånga lärandet börjar redan i den småbarnspedagogiska verksamheten.

Den småbarnspedagogiska verksamheten

Regeringen slopar barnens subjektiva rätt till småbarnspedagogisk verksamhet. I fortsättningen hänger barnens rätt till småbarnspedagogisk verksamhet på föräldrarnas livssituation. Om en förälder till exempel är hemma på grund av arbetslöshet eller sköter en baby, får barnet småbarnspedagogik endast i 20 timmar per vecka. Dessutom försvagar regeringen småbarnspedagogikens vårdardimensionering för barn över tre år. Vårdarna får allt mindre tid för varje enskilt barn. De får klart mindre tid för att möta barnet och för att ta hänsyn till de individuella behoven.

Internationella undersökningar visar att småbarnspedagogisk verksamhet är det mest framgångsrika och kostnadseffektiva sättet att säkerställa barnens välfärd och utveckling. Enligt beräkningar gjorda av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling OECD ger en insats på en euro i högklassig småbarnspedagogik en samhällslig avkastning på sju euro. De investerade medlen återförs på flera sätt: barnet klarar sig bättre i livet och mammans sysselsättningsmöjligheter och karriärutveckling förbättras.

I den småbarnspedagogiska verksamheten får barnet de färdigheter som behövs i den grundläggande utbildningen. Eventuella problem kan åtgärdas på ett tidigt stadium och barnet kan få stöd när det gäller den språkliga utvecklingen och de sociala färdigheterna. När rätten till dagvård beskär och antalet vårdare reduceras äventyras allt detta. Behovet av småbarnspedagogisk verksamhet kan vara särskilt stort just i familjer där det förekommer arbetslöshet. En del av barnen skulle redan på småbarnsstadiet behöva särskilt stöd för att få en god grund inför skolgången. Regeringen förstärker genom dessa beslut en negativ, generationsöverskridande spiral. Marginaliseringen kan börja redan i barndomen. Regeringen bygger genom sina åtgärder upp ett klassamhälle för barnen.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd Avvikande mening 1

Grundskolan

Regeringen skär i grundskolornas kvalitet. Den grundläggande utbildningen är en hörnsten för landets kunnande och varje människas kommande studier och sysselsättning. Grundskolan ska ge alla barn och unga bildning, fostran, färdigheter och iver att lära sig saker och ting samt beredskap att studera vidare. För att klara av detta måste lärarna ha tid för varje barn och ung person.

Regeringen föreslår att anslagen för minskning av gruppstorlekarna ska slopas, dvs. en minskning med 30 miljoner euro, och en nedskärning av kvalitetsanslagen för den allmänbildande utbildningen med 15 miljoner euro. Det innebär en direkt reducering av den tid lärarna kan ge eleverna. En liten grupp är av avgörande betydelse när det gäller att engagera dem som behöver mera stöd och hjälpa dem till framgång. De aktuella nedskärningarna ökar ojämlikheten mellan eleverna. Den modernisering av inlärningsmetoderna och inlärningsmiljön som avses i regeringsprogrammet är inte heller möjlig i alltför stora undervisningsgrupper.

Statsandelarna till kommunerna för basservice

Regeringen kör ned utbildningen inte bara genom direkta nedskärningar utan också genom att frysa statsandelsindex för kommunernas basservice. Kommunerna svarar för en stor del av landets utbildningssystem. När statsandelarna minskar reellt i förhållande till kostnadsnivån återspeglas detta oundvikligen i utbildningstjänsterna. Regeringen gnager också genom dessa indexfrysningar sönder grunden för utbildningssystemet.

Ungdomsgarantin

Regeringen kör i princip ned ungdomsgarantin, som syftar till att förebygga utslagningen bland unga. Anslagen reducerar till en sextondedel av siffran under förra regeringsperioden. Till exempel blir det uppsökande ungdomsarbetet och ungdomsverkstäderna av med en betydande del av finansieringen. Det innebär ett enormt risktagande som slår särskilt mot de unga i glesbygdssområden, där det är långt till service. För att hålla kvar det uppsökande ungdomsarbetet tvingas kommunerna skära ned på annat inom ungdomsväsendet. Regeringen tvingar kommunerna att välja mellan två dåliga alternativ: att skära i det uppsökande ungdomsarbetet eller att skära i det förebyggande ungdomsarbetet. Det finns risk för snedfördelning inom ungdomsarbetet.

De vackra talen om spetsprojekt hjälper inte när pengarna för förebyggande av utslagning dras in. Utslagning är en mänsklig tragedi men också en förlust för samhällsekonomin. Vi har inte råd att låta en enda ungdom marginaliseras. Ändå skär regeringen ned i lågtröskeltjänsterna, trots att dessa kan bidra till att stoppa marginaliseringsprocessen. Jag omfattar därför utskottets förslag om tilläggsanslag för ungdomsväsendet.

Integrationen

Flyktingsituationen i världen är alarmerande och vi har fler asylsökande i Finland än någonsin tidigare. En lyckad integration stöder fungerande och kostnadseffektiva social- och hälsovårdstjänster och bidrar till säkerheten i samhället. Utifrån tidigare erfarenheter ger ett förutseende och tidigt insatt stöd för integrationen det bästa resultatet. Utbildningen har här en nyckelroll, särskilt

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

Avvikande mening 1

språkutbildningen, som helst bör inledas redan på mottagningscentralen. De nyanlända behöver också integrationsutbildning och eventuellt kompletterande utbildning eller omskolning. Utbildning är ett livsvillkor för att hitta sin plats i samhället och få jobb.

Det finns rum för stora förbättringar av integrationsutbildningen. Utbildningen konkurrensutsätts dock med några års mellanrum, vilket underminerar utvecklingsarbetet och därigenom också utbildningens kvalitet. Det är viktigt att integrationsarbetet ges tillräckligt med tid och långsiktig finansiering. En hoppande, kortsiktig politik har stora negativa effekter på integrationen och på de involverades engagemang.

Att skära ned på utbildningen är helt fel också med tanke på integrationen. En bra integrationsutbildning kräver tillräckliga resurser och långsiktig utveckling.

Yrkesutbildningen

Det räcker inte med grundläggande utbildning för att klara sig i Finland. En god utbildning på andra stadiet ger färdigheter för fortsatta studier och, på yrkesutbildningssidan, kompetens för arbetslivet och ett yrke. Att skära ned på yrkesutbildningen är alltså det samma som att skära av de ungas väg till en god framtid. Redan i dag avbryter många yrkesutbildningen, och många, i regel minderåriga, tvingas flytta till annan ort för att studera.

De studerande

Regeringen har för avsikt att genomdriva en studiestödsreform. En lånedominerad policy passar inte in i dagens värld, där arbetslivet i sin helhet är osäkrare och mer splittrat än tidigare och de fasta, långvariga anställningarna blir allt ovanligare. Avsikten är att reformen inledningsvis ska spara 70 miljoner euro. På lång sikt är sparmålet 150 miljoner euro. Det innebär en enorm minskning av anslaget för studiestöd; anslaget skärs ned med cirka en sjättedel. Utöver denna reform tänker regeringen slopa indexbindningen av studiestödet. Studiestödet kommer därefter att vara den enda grundläggande förmån som inte på något sätt följer den allmänna kostnadsutvecklingen. Utöver dessa stora nedskärningar tänker regeringen gnaga lite på de studerandes utkomst varje år. Det är oskäligt.

Reformeringen av studiestödssystemet genom inbesparingar kommer att förlänga studietiderna och ytterligare sänka antalet studerande som utnyttjar studiestöd. De studerandes möjligheter att fokusera på studierna blir allt svagare när de i ökande grad måste försöka hitta extrainkomster genom att arbeta. I värsta fall kommer studiestödsreformen att försvaga jämlikheten i fråga om utbildning: kommer unga från fattigare familjer längre att våga söka sig till högskolor, om de måste försörja sig genom lån? Oviljan att ta lån korrelerar starkt med den studerandes socioekonomiska status.

Avgiftsfri utbildning

Regeringen smular sönder fundamentet för landets utbildning, dvs. avgiftsfriheten, genom att införa terminsavgifter för studerande från länder utanför EU/EES. Regeringen raserar jämlikheten i fråga om utbildning och stänger begåvade studerandes möjligheter att oberoende av bakgrund

Utlåtande KuUU 3/2015 rd **Avvikande mening 1**

studera i Finland. Samtidigt eliminerar regeringen chansen till en internationalisering av den finländska utbildningen.

Den avgiftsfria utbildningen har varit vårt trumfkort när det gäller att locka hit internationella studerande. Att införa avgifter minskar bevisligen antalet internationella studerande. Ändå behöver Finland internationella förmågor. Terminsavgiften är ett dysfunktionellt och bakvänt sätt att främja internationaliseringen. Däremot är den ytterligare ett prov på hur regeringen vill att Finland ska vända sig inåt och stänga landets gränser.

Högskoleutbildningen

En högklassig högskoleutbildning är av avgörande vikt för Finlands framgång och tillväxt. Vi klarar oss inte i den globala konkurrensen utan stöd av hög kompetens. Nedskärningarna inom högskolesektorn är illavarslande. Regeringen gör direkta nedskärningar på 50 miljoner euro i anslagen till universiteten, 25 miljoner i anslagen till yrkeshögskolorna. Dessutom slopas kompensationen för apoteksavgifter, vilket innebär att ytterligare 30 miljoner euro tas från Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet. Vidare tänker regeringen frysa universitets- och yrkeshögskoleindexen. Allt detta utgör en enorm nedskärning i landets högsta utbildning. Högskolorna har till följd av tidigare nedskärningar redan effektiviserat sin verksamhet och gallrat ut lokal- och förvaltningsutgifter. Dessa nedskärningar drabbar därför direkt högskolornas kärnverksamhet: undervisning och forskning.

Forskningen

Regeringen går åt forskningen på många plan. För det första betyder nedskärningen av högskoleanslagen oundvikligen att forskningen blir lidande. För det andra skär regeringen ned på anslagen till Finlands Akademi och dessutom på Tekes forsknings-, innovations- och utvecklingsanslag. I en tid då Finland äntligen borde resa sig ur recessionen och hitta nya tillväxtområden borde detta vara det absolut sista alternativet. Det är inte bara landets bildning utan också dess ekonomiska livskraft som behöver en stark grundforskning och forskning som stöder innovativiteten och ekonomin. Ny tillväxt uppstår via kunskap och kunnande. Nu kväver regeringen möjligheterna till tillväxt.

Kultur- och fritidstjänster

Regeringen skär i statsandelarna för kulturen. Liten går fram över hela kulturfältet från teatrar till museer. Det är en direkt försvagning av kulturutbudet på olika håll i landet. I fortsättningen behöver kommunerna dessutom inte följa lagstiftningen inom kultursektorn. Kommunerna är inte skyldiga att följa kulturlagstiftningens normer eller rekommendationer när det gäller att ordna kulturella tjänster. I en tid där den kommunala ekonomin är trängd leder detta ofrånkomligen till ytterligare inbesparingar inom kulturväsendet.

Idrotts- och ungdomslagstiftningen utsätts för samma "avveckling av normer". Regeringen skär ned på finländarnas välfärd och på förebyggandet av problem. Ett brett utbud av fritids- och kulturtjänster stärker välfärden och den mentala hälsan, skapar en vi-anda och förebygger problem.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd
Avvikande mening 1

Genom att spara in på kulturen och idrotten utarmar vi det finländska samhället och bäddar för en dyrare räkning senare.

Avvikande mening

Jag föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 3.11.2015

Jani Toivola gröna

Utlåtande KuUU 3/2015 rd Avvikande mening 2

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Allmänt

Finlands skola är än så länge bland de bästa i världen och därför ska vi satsa på den och inte nedmontera den som följderna blir om regeringens nedskärningsplaner verkställs. En avgiftsfri skola är den bästa garanten för ett jämlikt och jämställt Finland, den är identitetsskapande och kulturbärande. En bred allmänbildning, mångsidiga språkkunskaper och sociala färdigheter är viktiga för medborgarnas och landets framgång.

De aviserade nedskärningarna inom utbildningssektorn utgör ett reellt hot mot undervisningens och forskningens kvalitet vilket allvarligt äventyrar landets konkurrenskraft och möjligheter till tillväxt och välbehövligt uppsving inom ekonomin och sysselsättningen i vårt land. Det är livsviktigt för landets välfärd på såväl kort som lång sikt att vi satsar på det mänskliga kapitalet.

Före valet lovades att det inte ska sparas på utbildningen. Regeringens planer visar att dessa löften helt saknade täckning. När de övriga samhällssektorerna går på sparlåga på grund av det rådande ekonomiska läget är det ytterst kortsynt att ytterligare hota den sektor som utgör vårt trumfkort, det vill säga den högklassiga och väl utbyggda utbildningen. Vi måste satsa på kunskap och utbildning för att klara oss i den globala ekonomin, med målsättningen att bli en av världens ledande kunskapsnationer. De planerade nedskärningarna inom utbildningen motsvarar inte de mål som regeringen själv ställt upp.

Det är också skäl att konstatera att spetsprojekten inom utbildningssektorn inte kompenserar de massiva nedskärningar som regeringen samtidigt föreslår.

Den småbarnspedagogiska verksamheten

Finland ligger under genomsnittet i OECD-länderna i fråga om barnens deltagande i dagvård och förskola. I många andra länder anses den småbarnspedagogiska verksamheten vara ytterst viktig för barnens utveckling. I Finland har vi däremot en benägenhet att se dagvården enbart som en förvaringsplats som tillåter föräldrarna att förvärvsarbeta. Det är dock ingen anledning att, inom de funktioner som samhället erbjuder, låta barnets rätt till en god uppväxt, uppfostran och utbildning utsättas för försvagningar av statsekonomiska skäl.

De nedskärningar regeringen föreslår leder nu till större grupper. Ändringen av relationstalet innebär att det tillåts fler barn per vårdare. Det leder samtidigt till större grupper. Det ökande antalet barn som får dagvård på deltid har samma effekt. Det leder till att barnets rätt till en högklassig småbarnspedagogisk verksamhet inte uppfylls. Det är ytterst problematiskt med hänsyn till barnens delaktighet och likabehandlingen av barn. I och med att grupperna växer kan barnets individuella behov inte beaktas tillräckligt väl. Det är inte acceptabelt.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

Avvikande mening 2

Den subjektiva rätten till dagvård är en fråga om barnens rätt till kvalitativ barnfostran. Familjeförhållanden varierar och där är samhällets möjligheter till åtgärder begränsade medan samhällets styrmekanism för att ge barnen bästa möjliga start i livet finns inom fostran och utbildning. De av regeringen föreslagna begränsningarna riskerar leda till att barn, beroende på familjeförhållanden, behandlas ojämnt så att de barn som mest behöver den trygghet och stabilitet dagvården kan ge inte nödvändigtvis får den i tillräcklig utsträckning. Skapandet av parallella system för olika kategorier av barn med olika rätt till omsorg och uppföljningen av detta kräver i sin tur resurser som bättre behövs i själva kärnverksamheten, i barnomsorgen.

Alla undersökningar visar att en högklassig småbarnspedagogik har en mycket gynnsam och långvarig verkan på barnets utveckling. Effekterna sträcker sig ända in i tonåren.

Vi föreslår därför att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 25 800 000 euro för att säkerställa barnens subjektiva rätt till dagvård och med 25 200 000 euro för att säkerställa att dagvårdsgrupperna kan behålla det nuvarande relationstalet.

Den allmänbildande utbildningen

I regeringsprogrammet för Sipiläs regeringen sägs bland annat att sätten att lära sig och lärandemiljöerna inom den grundläggande utbildningen ska moderniseras så att de kan svara på kommande utmaningar. Dessutom betonas den framtida kompetensbasen. Målet för projektet är att förbättra inlärningsresultaten och minska skillnaderna i inlärningsresultat. Satsningar ska göras på skoltrivsel, och barnens och de ungas psykiska och fysiska välmående ska förbättras. Vidare säger regeringsprogrammet att "också skolan och förskoleverksamheten ska vidareutvecklas för att stödja barnets välbefinnande".

Nu skulle det vara ytterst viktigt att regeringen snabbt konkretiserar vad den menar med digitalisering och nya inlärningsmiljöer. Det är självfallet klart att vår skola ska följa utvecklingen, men digitaliseringen får inte enbart betyda att skolorna skaffar läsplattor och nya datorer. Vi behöver en tydlig plan, och lärarna måste ha verkliga möjligheter att utbilda sig. Men också här är det viktigaste målet att de regionala skillnaderna och skillnaderna mellan skolorna i samma kommun inte får öka. Shoppingen av utbildning får inte vinna terräng.

För att alla barn ska garanteras en jämlik skolgång vill vi höja statsandelarna och -understöden med 20 miljoner euro för den allmänbildande utbildningens driftskostnader. Regeringen valde att skära ner 30 miljoner, dvs alla reserverade pengar, på en minskning av gruppstorleken vilket i praktiken utfaller på ett regionalt och lokalt ojämnt sätt. Vi vill i stället satsa extra på den grundläggande utbildningen.

Vi föreslår därför också en årlig satsning på 12 000 000 euro för att förbättra kvaliteten på den allmänbildande utbildningen och 10 000 000 euro för elevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd Avvikande mening 2

Språkbadsundervisningen

Intresset för språkbad växer ständigt och efterfrågan på daghemmens och skolornas språkbadsplatser är stor. Språkbadet är ett naturligt sätt för barn och unga att stärka tvåspråkigheten. Åbo Akademi har tillsammans med Vasa universitet startat ett svenskspråkigt språkbadsarbete. År 2014 valdes de första, bland ett stort antal sökande, studerande till en språkbadsutbildning för klasslärare. I det nästa steget i samarbetet kommer en språkbadsutbildning för barnträdgårdslärare att startas. Utbildningsstrukturen och examen har planerats med planeringsanslag som beviljats Åbo Akademi.

För att starta utbildningen och genomföra antagningsprocessen krävs ett anslag på 500 000 euro. Det första studerandeurvalet för denna utbildning har inplanerats till hösten 2016. Examen för barnträdgårdslärare är en examen på kandidatnivå och uppskattas kräva tre års studier. Finansiering för de tre första åren kan inte beviljas på basis av antalet avlagda examina, eftersom det är frågan om en ny utbildning. Därför är extern finansiering en förutsättning för att utbildningen ska kunna startas. Samarbetet mellan Åbo Akademi och Vasa universitet är ett bra exempel på hur högskolorna kan dra nytta av varandras styrkor och skapa nya, värdefulla utbildningslinjer. Att stärka barns och ungas tvåspråkighet redan på ett tidigt stadium är en investering i framtiden och också annars en angelägen strävan.

Utbildningen på andra stadiet

Enligt regeringsprogrammet ska utbildningen på andra stadiet reformeras. Det är klart att andra stadiet kräver en översyn. Det går att gallra ut onödiga överlappningar, lokalanvändningen kan bli effektivare och onödiga strukturer kan rivas. Allt detta förband sig Svenska riksdagsgruppen till redan under förra valperioden. Däremot är det fullständigt oklart hur regeringen tänker driva igenom denna reform. Nedskärningarna träder i kraft redan 2017, men den styrande lagstiftningen först ett år senare. Det ser därför ut som om regeringen enbart fokuserar på ohejdade nedskärningar kumulativt, d.v.s. under hela valperioden, hela 764 miljoner euro i stället för att omsorgsfullt och systematisk bereda den så nödvändiga översynen av andra stadiet. Det är osäkert hur regeringen i praktiken tänker säkerställa den regionala tillgången till yrkesutbildning. Situationen för de små och sårbara svenskspråkiga yrkesutbildningsenheterna är ytterst oroväckande.

Högskoleutbildningen

Landets universitet och högskolor agerar i en hård global konkurrens. Det kräver profilering, samarbete med samhället i övrigt, internationell öppenhet och hög kvalitet.

Det är därför obegripligt att regeringen under hela regeringsperioden, dvs. kumulativt, skär ned anslagen till högskolorna med 793 miljoner euro och dessutom tar hundratals miljoner från den övriga innovationsfinansieringen. Det har lett till att enbart Helsingfors universitet planerar att minska antalet anställda med 1 200. Är det verkligen så här regeringen tänker få den finländska ekonomin på fötter? Vi borde i stället göra helt tvärtom. Finland är ett av världens mest utbildade länder, men i fråga om den vetenskapliga nivån ligger vi redan nu efter nästan alla OECD-länder. I stället för nedskärningar behöver vi djärva satsningar på högskoleundervisningen och forskningen. Den strategin hjälpte oss övervinna depressionen på 1990-talet.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd **Avvikande mening 2**

Vi kan inte godkänna de föreslagna frysningarna av universitets- och yrkeshögskoleindexen. Syftet med indexhöjningar är att kompensera för stigande kostnader, så en frysning försvagar våra högskolors verksamhetsbetingelser.

Det uppsökande ungdomsarbetet och ungdomsverkstäderna

Regeringens mål att utveckla ungdomsgarantin så att den stöder de ungas livsbalans, studieval och sysselsättning är i och för sig angeläget. Vi har ett gemensamt ansvar för att de unga får en så bra start i livet som möjligt och för att samhället hjälper dem som behöver särskilt stöd. Det krävs resurser för att nå detta mål. Om vi inte satsar på att förebygga utslagning blir kostnaderna i det långa loppet högre. Förutom att det innebär en ekonomisk förlust är utslagning självfallet alltid också en personlig tragedi. Regeringen siktar till att det uppsökande ungdomsarbetet ska täcka landets samtliga kommuner 2016. År 2015 pågick verksamheten i 93 procent av kommunerna. Med tanke på jämlikhetsaspekten och den regionala rättvisan är det av central vikt att det uppsökande ungdomsarbetet täcker hela landet. Regeringen har visserligen detta som mål, men har ändå inte beredskap att fullfölja saken genom att anslå tillräckliga resurser. Tvärtom har anslagen för ungdomsverkstäderna och det uppsökande ungdomsarbetet beskurits rejält. Det har allvarliga följder.

Det är i och för sig anmärkningsvärt att en undersökning vid ANM visar att åtgärderna inom ungdomsgarantin inte har fungerat bra till alla delar. Regeringen borde dock utveckla och förbättra ungdomsgarantin i stället för att försvaga förutsättningarna för den.

Det är därför positivt att majoriteten i kulturutskottet föreslår för finansutskottet att moment 29.91.51 (Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete) ökas med 10 000 000 euro.

Ungdomstjänsterna i kommunerna borde nu utvecklas så att de alla blir tillgängliga på ett och samma ställe och så att tröskeln att anlita dem blir så låg som möjligt. I dag är tjänsterna mycket spridda. När man granskar de ungas livssituation måste man ta hänsyn till situationen i stort och alla dess aspekter.

Folktinget

Svenska Finlands folkting är ett samarbetsorgan för Finlands svenskspråkiga befolkning oberoende av politisk tillhörighet. Samtliga riksdagspartier med svenskspråkig verksamhet deltar i verksamheten. Verksamheten styrs utifrån lagen om Svenska Finlands folkting och organisationen beviljas bland annat medel ur statsbudgeten. Folktinget ska stödja och stärka svenska språkets ställning och den svenskspråkiga kulturen samt bevaka och främja den svenskspråkiga befolkningens rättigheter. Kommun- och servicestrukturreformen, social- och hälsovårdsreformen och andra reformer har gett Folktinget en hel del nya uppgifter. Åren 2014 och 2015 fick Folktingen 675 000 euro i statliga anslag. Till följd av de betydande lagstadgade uppgifter som Folktinget svarar för är det nödvändigt att anslaget bibehålls på samma nivå 2016. Det föreslagna anslaget bör därför höjas med 100 000 euro.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd
Avvikande mening 2

Avvikande mening

Jag föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 3.11.2015

Mikaela Nylander /sv

Utlåtande KuUU 3/2015 rd
Avvikande mening 3

AVVIKANDE MENING 3

Motivering

Planen för de offentliga finanserna 2016—2019

De sparåtgärder som regeringen föreslår för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde för 2016—2019 äventyrar fundamentet för hela den finländska utbildningen och försämrar avsevärt Finlands möjligheter att utveckla och förnya forskningen och innovationsverksamheten. De sakkunniga och intressebevakare som utskottet hört har också i det närmaste enhälligt instämt i denna bild av framtiden.

Vårt land befinner sig i en svår ekonomisk situation och den offentliga ekonomin behöver balanseras upp. I stället för utbildningspolitiskt hållbara strukturella reformer har regeringen emellertid valt nedskärningar i utbildningen.

Genom den nya yrkeshögskolelagen utökades yrkeshögskolornas grundläggande uppgifter med innovationsverksamhet. I planen för de offentliga finanserna märks detta dock inte i någon stärkning av den statliga basfinansieringen eller i några FoUI-finansieringsinstrument avsedda för innovationsverksamheten.

Det är ytterst oroväckande att indexen skärs ned, eftersom det är fråga om att en bestämmelse i universitetslagen gång på gång i praktiken blir en tom bokstav på grund av varierande temporära lösningar. Det är av högsta vikt för universiteten att deras villkor säkerställs genom en långsiktigt och tillräckligt bred resursplanering. De tillfälliga satsningarna genom regeringens spetsprojekt inom forskning och undervisning kan inte kompensera detta.

Spetsprojektfinansieringen på 300 miljoner för kompetens och utbildning är av engångsnatur och kan inte på några villkor ersätta de permanenta utgiftsbesparingarna. Ett exempel är omvandlingen av ungdomsgarantin till en kollektiv garanti, varvid anslagen för ungdomsgarantin minskas med 96 procent.

Regeringen leder landet in på en väg som äventyrar all förnyelse. Regeringens politik leder till att utbildningsnivån inte längre stiger och krymper framtidsmöjligheterna i vårt land. Nedskärningarna, som sträcker sig över hela utbildningskedjan från småbarnspedagogiken ända till universitetens undervisnings- och forskningsarbete, undergräver en hållbar ekonomisk tillväxt, utveckling av exporten, uppkomsten av nya högproduktiva arbetstillfällen och förändringar i näringsstrukturen.

Det är märkligt att regeringen säger att Finland ska lyftas genom innovationer och samtidigt skär ned på grundforskning och vetenskap. Nedskärningarna i universitetens grundläggande finansiering och i Finlands Akademis och Tekes konkurrensutsatta forskningsfinansiering hotar att utarma hela det finländska innovationsekosystemet. Vårt lands framtid bygger på exportdriven tillväxt, och här måste vi vara föregångare. Nu ligger denna framtid i vågskålen.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd **Avvikande mening 3**

Regeringen har genom sina beslut gjort ett värdeval. Besluten om nedskärningar är alldeles för omfattande både i absoluta siffror och i relation till förvaltningsområdet för undervisning och utbildning. Nedskärningarna drabbar den ekonomiska tillväxten, uppkomsten av nya arbetstillfällen och nya innovationer. Det ekonomiska läget i Finland är allvarligt och det behövs åtgärder som stärker sysselsättningen för att kunna stabilisera den offentliga ekonomin. De beslut om att skära i utbildningen som regeringen Sipilä har fattat kommer i det långa loppet att stå Finland och finländarna mycket dyrt. För att kunna lyfta Finland måste vi vara ett föregångsland inom utbildning och forskning.

En hållbar balansering av de offentliga finanserna kräver en omsorgsfull planering och lagberedning där de sakkunnigas insikter utnyttjas och det civila samhället hörs. Vill man verkligen nå de eftersträvade målen måste åtgärdernas konsekvenser bedömas i ett brett perspektiv och beredarna sätta sig in i lagstiftningen innan besluten fattas. Tyvärr har regeringen valt en annan väg.

Efter de nedskärningar inom utbildningsväsendet som gjorts redan tidigare är det inte motiverat att ytterligare skära i den småbarnspedagogiska verksamheten, utbildningen och forskningen.

Propositionen med förslag till statsbudget för 2016

Den småbarnspedagogiska verksamheten

Sparåtgärderna inom den småbarnspedagogiska verksamheten blir ytterst kostsamma för vårt samhälle. Enligt beräkningar gjorda av OECD ger en insats på en euro i högklassig småbarnspedagogik en samhällelig avkastning på sju euro. Satsningen ger effekt under barnets hela liv i form av högre utbildning, längre tid i arbetslivet och därigenom bättre livskvalitet.

Begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård och ökningen av antalet barn över tre år i förhållande till antalet personal försvagar verksamhetens kvalitet och gör den mindre lockande. Större grupper ökar risken för att barn blir marginaliserade.

Begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård försätter barn i olika ställning beroende på föräldrarnas sociala status, vilken avgörs till exempel av huruvida de har jobb, är arbetslösa eller studerar. Begränsningen betyder också att det för varje anställd får finnas 13 barn som får deltidsvård. I värsta fall kan en grupp då ha 39 barn.

Regeringen har uppskattat att den totala inbesparingen per år blir 62 miljoner euro, men Kommunförbundet har kommit fram till siffran 36 miljoner euro. Också Utbildningsstyrelsen anmärker i sitt yttrande att de förväntade inbesparingarna är överdimensionerade.

Den första fasen enligt lagen om småbarnspedagogik har varit i kraft i tre månader. Regeringen skrotar nu en färsk lagstiftning som landet väntat på i trettio år. Den andra fasen enligt lagen har begravts i ministeriet, så till denna del kan man inte tala om god och långsiktig lagstiftning och förvaltning.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd Avvikande mening 3

Vårt mål är en parlamentariskt genomförd totalreform av den småbarnspedagogiska verksamheten. Genom en långtidsplan kan vi modernisera dagvårdens personalstruktur och vårdardimensionering och säkerställa den framtida tillgången till arbetskraft.

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 21 600 000 euro under moment 28.90.30 för att relationstalet mellan antalet pedagoger och antalet dagvårdsbarn som har fyllt tre år ska förbli 1/7 och för att återta begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård.

Den grundläggande utbildningen

Undervisnings- och kulturministeriets främsta åtgärder för att förbättra möjligheterna till jämlik utbildning i hela landet var under förra regeringsperioden den särskilda finansieringen för att minska gruppstorlekarna och stärka jämlikheten. Också den nuvarande regeringens program har som mål jämställdhet i utbildningen och bättre studieresultat. Det står i stark konflikt med att den finansiering dessa mål kräver håller på att köras ned helt.

Ju mindre grupper i den normala undervisningen, desto bättre möjligheter har också de svagare eleverna. Enligt OAJ:s beräkningar betyder sloandet av jämlikhetsanslaget en minskning med 900 lärare. Dessa lärares elever måste nu placeras i andra undervisningsgrupper.

Det finländska skolsystemet är känt för sin lyckade kombination av goda kunskaper, jämlikhet och effektivitet. På senare år har det dock skett en klar försämring i fråga om studieresultat, trivsel i skolan, studiemotivation och attityder. För att stoppa denna oönskade utveckling och uppdatera den grundläggande utbildningen genomfördes i samråd mellan samtliga riksdagsgrupper och hundratals sakkunniga och intressenter ett parlamentariskt baserat projekt kallat Framtidens grundskola. Baserat på gedigen forskning och politisk samsyn ger denna vägkarta, som godkändes av samtliga riksdagsgrupper, stöd för behovet av fortsatt finansiering för jämlikhet och mindre grupper och för särskild finansiering av utvecklingen av grundskolan.

Inlärningsresultaten har försämrats också enligt internationella forskningsrön, och skillnaderna mellan skolorna håller på att öka. Likväl är regeringen i färd med att skära bort 30 miljoner euro från anslagen för minskning av grupperna i den grundläggande utbildningen och 10 miljoner euro från bidragen till en jämlik grundläggande utbildning.

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 40 000 000 euro under moment 29.10.30 för mindre grupper inom den grundläggande utbildningen och för bidrag till en högkvalitativ och jämlik grundläggande utbildning.

Utbildningen på andra stadiet

Regeringen har inom ramen för spetsprojektkonceptet startat en reform av utbildningen på andra stadiet i syfte att förnya regleringen, finansieringen och styrningen av utbildningen. Enligt planerna ska nedskärningarna sättas in redan 2017, medan reformerna träder i kraft först 2018.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd Avvikande mening 3

Närundervisningen inom yrkesutbildningen har redan tidigare reducerats enormt, vilket försvagar undervisningskvaliteten. Ännu på 1990-talet fick eleverna närundervisning motsvarande en full arbetsvecka, dvs. 38 timmar. I dag ligger man på många håll under 28 timmar. De som studerar till ett yrke får alltså inte mer undervisning än grundskoleeleverna. De omfattande nedskärningarna kommer oundvikligen att märkas i utbildningskvaliteten och därigenom också i de ungas yrkesfärdigheter.

Reformen av yrkesutbildningen har inte anvisats någon som helst finansiering, trots att den är ett av regeringens spetsprojekt. Det finns heller inga anslag för digitalisering av yrkesutbildningen.

Under den förra regeringsperioden planerades en total översyn av utbildningen på andra stadiet. Reformen skulle gett genuina inbesparingar genom utvecklade strukturer, bland annat på så sätt att läroanstalterna skulle fått finansiering på grundval av antalet studerande som fullgjort studierna och inte som i dag utifrån antalet antagna studerande. Också gymnasierna behöver strukturella förbättringar.

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 24 000 000 euro under moment 29.20.30 för yrkesutbildningens driftskostnader.

Högskolorna

Till och med under depressionen på 1990-talet satsade regeringen på högskoleutbildning, forskning och innovativitet. Nu tänker regeringen i samband med rationaliseringen av högskolenätet ta 25 miljoner euro från yrkeshögskolorna och 50 miljoner euro från universiteten. Dessutom ska högskoleindexen frysas, 10 miljoner euro skäras bort från anslagen till Finlands Akademi. Vidare tas 30 miljoner euro från Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet via slopandet av kompensationen för apoteksavgifter. Dessutom blir Tekes av med 100 miljoner euro av forskningsanslagen, vilket direkt slår mot finansieringen av universiteten och forskningsinrättningarna.

Dessa åtgärder hotar rentav lamslå universitetens kärnverksamhet. Spetsprojekten och kapitaliseringen av universiteten är investeringar av engångsnatur och kan inte på något vis kompensera för de permanenta nedskärningarna.

I de övriga nordiska länderna och till exempel i Tyskland satsar man i dag kraftigt på forskningen. Det finns därför stor risk för att Finland permanent hamnar på efterkälken inom högskoleutbildningen och forskningen jämfört med konkurrentländerna.

För varje euro som skärs ned inom forskning och undervisning reduceras ekonomin och arbetstillfällena med sex euro. Regeringens nedskärningar inom högskoleutbildningen är så stora att det äventyrar 3 300 jobb inom forskningen och undervisningen på högskolenivå. Det är därför ansvarslöst och förnuftsvidrigt att påstå inbesparingar i denna skala inte skulle äventyra forskningen och kompetensen i landet. De genomförda personalminskningarna vid till exempel yrkeshögskolorna uppgår redan till över 10 procent räknat i årsverken. Personalens förutsättningar att orka med arbetet hänger på ett hår.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd Avvikande mening 3

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 25 000 000 euro under moment 29.40.55 för finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet, 50 000 000 euro under moment 29.40.50 för finansiering av universitetens verksamhet och 10 000 000 euro under moment 29.40.01 för Finlands Akademis omkostnader.

Ungdomsgarantin

Regeringen tänker köra ned ungdomsgarantin och ersätta den med ett spetsprojekt för en kollektiv garanti. I praktiken innebär detta att ungdomsgarantin blir av med hela 96 procent av sin finansiering. På denna punkt, som i så många andra frågor, bildar spetsprojektet en dimridå för att dölja det faktum att man av rent ideologiska skäl vill köra ned ett fungerande system och i stället erbjuda blott smulor. För detta spetsprojekt har regeringen reserverat 10 miljoner euro för hela valperioden och 3,5 miljoner för 2016.

Det uppsökande ungdomsarbetet hjälper de unga som löper allra störst risk att marginaliseras. Antalet unga som nås av det uppsökande ungdomsarbetet har ökat klart under 2010-talet, så dess roll i det förebyggande arbetet har förstärkts. Regeringen effektiviserar och bygger ut ungdomsverkstäderna det uppsökande ungdomsarbetet genom att sänka anslagen med sex miljoner euro. Det är ytterst kortsiktigt, eftersom varje marginaliserad ungdom kostar samhället en miljon euro.

Regeringen verkar inte satsa på att genomföra ungdomsgarantin och höja sysselsättningsnivån, utan ger tvärtom upp målsättningen att höja kompetensnivån för dem som bara har grundskola i bagaget. Finland har fortfarande 100 000 unga vuxna under 30 år som saknar examen på andra stadiet. Sysselsättningen kan höjas genom att alla garanteras åtminstone examen på andra stadiet, varvid var och en har möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kompetens och allmänbildning oberoende av ålder, kön och förmögenhet.

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 3 000 000 euro under moment 29.91.51 för uppsökande ungdomsarbete och 20 000 000 euro under moment 29.20.33 för kompetensprogrammet för unga vuxna.

Studiestödet

Indexbindningen av studiestödet slopas och studiestödssystemet ska enligt planerna reformeras den 1 augusti 2016. Sparmålet är 70 miljoner euro.

De studiesociala förmånerna utgör dock en del av den sociala tryggheten; de är inte lön till studerande. De ska ge alla möjlighet att studera på heltid. Men för att alla ska ha möjlighet att studera på lika villkor bör det studiesociala stödsystemet vara i sin ordning och studiestödet vara bundet till index.

Konsten och kulturen

Den finländska välfärdspolitiken kan anses befinna sig i ett läge där det är nödvändigt med en översyn. Man har börjat söka nytt innehåll i konsten och kulturen. Konstens och kulturens betydelse för välmåendet har uppmärksammas. Det räcker inte med tryggad hälsa och försörjning för

Utlåtande KuUU 3/2015 rd

Avvikande mening 3

att människan ska må bra på ett djupare plan; hon behöver också konst och kontakt med den egna kreativiteten. Undersökningar visar att social delaktighet och kulturella sysselsättningar främjar hälsan och förlänger livet minst lika effektivt som aktiv motion, bantning, rökstopp eller låga kolesterolvärden.

Tillgången till kultur i form av till exempel teatrar, museer och orkestrar är av stor vikt. Regeringen föreslår att statsandelarna för dessa ska sänkas så mycket att det äventyrar den regionala tillgången till kultur och verksamhetsbetingelserna för kulturinrättningarna. Det kulturella fältet behöver samarbete, nya koncept och möjlighet att sysselsätta folk inom de kreativa branscherna.

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 1 000 000 euro under moment 29.80.31/32 för sysselsättningsfrämjande bidrag till samarbete mellan kulturinrättningar, nätverkande mellan organisationer och företag, produktioner och föreställningar som sätts upp av museer, teatrar och orkestrar och till utveckling av produktionssätt, förvaltning och tjänster, 2 632 000 euro under moment 29.80.31 för statsandelar för teatrar och orkestrar och 1 339 000 euro under moment 29.80.32 för statsandelar för museer.

Utlåningsersättningen

Utlåningsersättningen baserar sig på EU:s uthyrnings- och utlåningsdirektiv och är en upphovsrättsersättning som betalas till upphovsmännen som ersättning för att deras verk lånas ut gratis på biblioteken. I Finland är utlåningsersättningen betydligt lägre än i den övriga nordiska länderna. Riksdagen har åtskilliga gånger förutsatt att ersättningen höjs till den allmänna nordiska nivån. Riksdagsgrupperna undertecknade i mars 2015 en gemensam resolution där de krävde att ersättningen höjs till sammanlagt 14,2 miljoner euro senast 2018. Vidare krävde grupperna att utlåningen av verk på bibliotek som betjänar forskningen och undervisningen så snabbt som möjligt ska inkluderas i ersättningssystemet.

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 2 000 000 euro under moment 29.80.41 för att höja ersättningarna för utlåning.

Produktionsstöd till internationella filmer

Vi stöder tanken på ett system för produktionsstöd till filmer. Konkurrensen om internationella film-, teve- och reklamproduktioner har ökat inom EU, och länderna försöker locka till sig produktioner med hjälp av varierade produktionsincitament. Av de stora EU-länderna har Italien och Frankrike offentliggjort sina incitamentsystem. Också mindre länder som Belgien, Ungern och Tjeckien har skapat egna modeller. I Norge införs ett system 2016.

Enligt de preliminära utredningarna skulle varje euro som finska staten satsar ge 0,92 euro i skatteinkomster det första året, 1,47 euro det andra året och 1,84 euro det tredje året. Utöver detta skulle en statlig insats på 10,6 miljoner euro ge en total nytta på 140 miljoner euro tack vare de indirekta ekonomiska aktiviteterna och deras multiplikatoreffekter (avkastning vs produktionernas totalvolym).

Utlåtande KuUU 3/2015 rd **Avvikande mening 3**

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 5 000 000 euro under moment 29.80. för att inrätta en stimulansordning för filmbranschen, varigenom utländska produktioner beviljas ersättning för verifierade omkostnader till följd av produktionen.

Organisationernas betydelse för det civila samhället

Världen över har man i anslutning till demokratin, de mänskliga rättigheterna, delaktigheten och välfärden börjat fästa uppmärksamhet vid tillståndet för det civila samhället. Också i Europeiska unionen tillerkänns de icke-vinstsyftande medborgaraktörerna, serviceleverantörerna och frivilligarbetarna en viktig roll när det gäller att manifesteras medborgaraktiviteten.

Den civila aktiviteten kan främja delaktigheten, den sociala kohesionen på det lokala planet och dialogen mellan generationerna. På EU-nivå främjar verksamheten en hållbar utveckling, sysselsättningen, den sociala rättvisan, den ekonomiska tillväxten och miljöns kvalitet. Vi har också här i Finland känt oro över demokratin och det civila samhällets tillstånd i denna tid av stora förändringar. Ju större mångfalden i samhället är, desto bättre beredskap har det att klara av kriser.

Förbundet för mänskliga rättigheter är landets enda organisation som har heltäckande tillsyn över människorättssituationen i Finland. I sin utrikespolitik understryker Finland människorättsorganisationernas betydelse och hur viktigt det är att människorättsförsvararna får arbeta under trygga förhållanden.

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 1 000 000 euro under moment 29.30.53 och 325 000 euro under moment 29.10.51 för statsunderstöd till organisationer samt 200 000 euro under moment 29.80.50 för bidrag till Förbundet för mänskliga rättigheter.

Det fria bildningsarbetet och integrationen

Över 15 procent, dvs. närmare 2 000, av folkhögskolornas årsstudenter är invandrare. Merparten av dem går utbildning enligt integrationslagen, vilken finansieras genom statsandelen för fritt bildningsarbete. Folkhögskolorna kan dock inte ta ut studerandeavgift av dess kursdeltagare, medan detta är möjligt när det gäller andra studenter inom det fria bildningsarbetet. Differensen mellan statsandelen och de faktiska kostnaderna har kunnat täckas genom understöd i form av studiesedlar, men också detta endast i ringa mån och bara vid vissa folkhögskolor.

När antalet asylsökande nu stiger till tidigare oanade nivåer måste kraftiga tilläggsanslag riktas till främjandet av integrationen.

På dessa grunder föreslår vi att statsbudgeten för 2016 budgetbaserat ökas med 1 000 000 euro under moment 29.30.30 för studiesedelsunderstöd till folkhögskolor.

Avvikande mening

Vi föreslår

Utlåtande KuUU 3/2015 rd
Avvikande mening 3

att finansutskottet i budgeten ökar

moment 28.90.30 med 21 600 000 euro för att relationstalet mellan antalet pedagoger och antalet dagvårdsbarn som har fyllt tre år ska förbli 1/7 och för att återta begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård,

moment 29.10.30 med 40 000 000 euro för mindre grupper inom den grundläggande utbildningen och för bidrag till en högkvalitativ och jämlik grundläggande utbildning,

moment 29.20.30 med 24 000 000 för yrkesutbildningens driftskostnader,

moment 29.40.55 med 25 000 000 för finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet,

moment 29.40.50 med 50 000 000 för finansiering av universitetens verksamhet,

moment 29.40.01 med 10 000 000 för Finlands Akademis omkostnader,

moment 29.91.51 med 3 000 000 för stöd till uppsökande ungdomsarbete,

moment 29.20.33 med 20 000 000 för kompetensprogrammet för unga vuxna,

moment 29.80.31/32 med 1 000 000 euro för sysselsättningsfrämjande bidrag till kulturinrättningarnas samarbete,

moment 29.80.31 med 2 632 000 euro för statsandelar till teatrar och orkestrar,

moment 29.80.32 med 1 339 000 euro för statsandelar till museer,

moment 29.80.41 med 2 000 000 euro för att höja ersättningar för utlåning,

moment 29.80. med 5 000 000 euro för att inrätta en stimulansordning för filmbranschen, varigenom utländska produktioner beviljas ersättning för verifierade omkostnader till följd av produktionen,

moment 29.30.53 med 1 000 000 euro för statsunderstöd till organisationer,

moment 29.10.51 med 325 000 euro för statsunderstöd till organisationer,

moment 29.80.50 med 200 000 euro för bidrag till Förbundet för mänskliga rättigheter,

moment 29.30.30 med 1 000 000 euro för studiesedelsunderstöd till folkhögskolor och

att finansutskottet i övrigt beaktar det som sagts ovan.

Utlåtande KuUU 3/2015 rd
Avvikande mening 3

Helsingfors 3.11.2015

Jukka Gustafsson /sd
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Li Andersson /vänst
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd